21/03/2026

Αρχιμανδρίτης π. Αθανάσιος Παπασταύρου: Η Θεοτόκος αποτελεί καταφύγιο για όλους

/ Ενορίες

Η πορεία του ανθρώπου ξεκινά από την ενανθρώπηση του Χριστού και ολοκληρώνεται στη Δευτέρα Παρουσία. Μέσα σε αυτή την πορεία, η Θεοτόκος αποτελεί σταθερό σημείο αναφοράς, οδηγώντας τους πιστούς προς τη σωτηρία και τη συμμετοχή στη βασιλεία του Θεού.

Στην 2η ακολουθία της Δ΄ Στάσεως των Χαιρετισμών που τελέστηκε στον Ιερό Ναό Ευαγγελιστρίας Πειραιώς, την Παρασκευή 20 Μαρτίου, ιερούργησε και κήρυξε τον θείο λόγο, ο Αρχιμανδρίτης π. Αθανάσιος Παπασταύρου, κληρικός της Ιεράς

Μητροπόλεως Πειραιώς.

Η ομιλία εντάσσεται στο πλαίσιο των εορταστικών εκδηλώσεων «Ευαγγελίστρια 2026».

Ο π. Αθανάσιος στο κήρυγμα του, εστίασε τόσο στη δομή όσο και στο βαθύτερο νόημα του Ακαθίστου Ύμνου. Αρχικά επισήμανε την ομορφιά και την πνευματική αξία της ακολουθίας, η οποία θεωρείται ιδιαίτερη ευλογία για τους πιστούς, καθώς μπορούν να την μελετούν και να την βιώνουν καθημερινά. Ο Ακάθιστος Ύμνος αποτελείται από 24 οίκους (γράμματα), αγνώστου συγγραφέα, αλλά βαθιά ριζωμένους στην εκκλησιαστική παράδοση.

Τα πρώτα δώδεκα γράμματα έχουν ιστορικό χαρακτήρα και περιγράφουν γεγονότα από τη ζωή της Θεοτόκου και του Χριστού, ξεκινώντας από τον Ευαγγελισμό και φτάνοντας μέχρι την Υπαπαντή και τη φυγή στην Αίγυπτο. Αντίθετα, τα επόμενα δώδεκα είναι θεολογικά και εμβαθύνουν στο μυστήριο της ενανθρώπησης και στη σημασία της Θεοτόκου για τη σωτηρία του ανθρώπου. Η Δ’ Στάση, ανήκει σε αυτή τη δεύτερη κατηγορία και χαρακτηρίζεται από βαθύ θεολογικό και ευχαριστιακό περιεχόμενο.

Κεντρική ιδέα της ομιλίας είναι η τιμή προς την Υπεραγία Θεοτόκο ως «τείχος» και προστασία των πιστών. Η Θεοτόκος αποτελεί καταφύγιο για όλους, και ιδιαίτερα για όσους διατηρούν την αγνότητα και την καθαρότητα της ζωής τους. Η μοναδικότητά της έγκειται στο ότι είναι η μόνη αειπάρθενος, και γι’ αυτό αποτελεί πρότυπο και προστάτιδα των αγνών ψυχών. Παράλληλα, τόνισε ότι η εκλογή της από τον Θεό δεν ήταν τυχαία, αλλά αποτέλεσμα της καθαρότητας και της αγιότητάς της, καθώς έγινε το «οίκημα» στο οποίο κατοίκησε ο ίδιος ο Θεός.

Στη συνέχεια ο π. Αθανάσιος αναφέρθηκε στην αδυναμία του ανθρώπου να ανταποδώσει επάξια τις δωρεές του Θεού. Όσοι ύμνοι και δοξολογίες κι αν προσφερθούν, ακόμη και αν είναι αναρίθμητοι όπως η άμμος της θάλασσας, δεν επαρκούν για να εκφράσουν την ευγνωμοσύνη προς τον Θεό για το δώρο της Θεοτόκου και, μέσω αυτής, της σωτηρίας. Η ενανθρώπηση του Χριστού μέσω της Θεοτόκου αποτελεί το κεντρικό γεγονός της σωτηρίας, καθώς ο Θεός έγινε άνθρωπος για να οδηγήσει τον άνθρωπο στη θέωση.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον συμβολισμό της Θεοτόκου ως «φωτοδόχου λαμπάδος». Η Παναγία παρουσιάζεται ως εκείνη που δέχθηκε το άκτιστο φως του Θεού και το μετέδωσε σε όλη την κτίση. Αυτό το φως δεν απευθύνεται μόνο στους

ανθρώπους, αλλά και στις επουράνιες δυνάμεις. Έτσι, η Παναγία κατέχει μια μοναδική θέση στην ιεραρχία της δημιουργίας, υπερέχοντας ακόμη και των αγγέλων.

Ο π. Αθανάσιος συνέχισε αναφερόμενος στο σχέδιο της θείας οικονομίας. Όλα όσα έγιναν πραγματοποιήθηκαν από την αγάπη και τη χάρη του Θεού, ο οποίος θέλησε να αποκαταστήσει τον πεσμένο άνθρωπο. Μετά την έλευση του Χριστού του δόθηκε η δυνατότητα της θέωσης, δηλαδή να γίνει κατά χάρη Θεός. Αυτή η διδασκαλία, που διατυπώνεται από τους Πατέρες της Εκκλησίας, δείχνει το μέγεθος της τιμής που αποδίδεται στο ανθρώπινο γένος.

Επιπλέον, υπογράμμισε ότι οι σωζόμενοι άνθρωποι θα συμμετέχουν στη βασιλεία του Θεού ως κληρονόμοι και συγκληρονόμοι του Χριστού, ακόμη και ανώτεροι των αγγελικών δυνάμεων. Αυτό αναδεικνύει τη μεγάλη αξία της ανθρώπινης φύσης, η οποία, μέσω της Θεοτόκου, ενώθηκε με τη θεία φύση στο πρόσωπο του Χριστού.

Στη συνέχεια, γίνεται αναφορά στην έννοια του ανθρώπου ως «ναού του Θεού». Όπως η Θεοτόκος έγινε ζωντανός ναός του Θεού, έτσι και κάθε πιστός καλείται να γίνει κατοικητήριο του Αγίου Πνεύματος. Η διδασκαλία αυτή, που βασίζεται στον απόστολο Παύλο, τονίζει την ευθύνη του ανθρώπου να ζει καθαρά και άγια, ώστε να διατηρεί μέσα του την παρουσία του Θεού.

Η Θεοτόκος υμνείται ως «πανύμνητη μητέρα», επειδή έφερε στον κόσμο τον Άγιο των Αγίων, τον ίδιο τον Θεό. Οι πιστοί καλούνται όχι μόνο να την δοξολογούν, αλλά και να την επικαλούνται ως μεσίτρια και βοηθό στη ζωή τους. Ζητούν τη συνεχή της παρουσία, την ανακαίνιση της ψυχής τους και την προετοιμασία τους για την τελική κρίση.

Το κήρυγμα του π. Αθανασίου ολοκληρώθηκε με την ελπίδα της ανάστασης και της αιώνιας ζωής. Η πορεία του ανθρώπου ξεκινά από την ενανθρώπηση του Χριστού και ολοκληρώνεται στη Δευτέρα Παρουσία. Μέσα σε αυτή την πορεία, η Θεοτόκος αποτελεί σταθερό σημείο αναφοράς, οδηγώντας τους πιστούς προς τη σωτηρία και τη συμμετοχή στη βασιλεία του Θεού.

«Πανύμνητε Μητέρα, εσύ δηλαδή η οποία αξίζεις όλων τον ύμνον. Γιατί έφερες εις τον κόσμον τον Άγιον των Αγίων. Έφερες τον ενυπόστατον Υιόν και Λόγον του Θεού. Έφερες τον Θεόν ανάμεσά μας. Και επομένως σε υμνούμε, σε δοξολογούμε, σε ευχαριστούμε, αλλά και σε παρακαλούμε ως Μητέρα του Θεού ημών. Μη μας παραβλέπεις. Εσύ να είσαι εκείνη η οποία να μας ανακαινίζει συνέχεια και να μας προετοιμάζεις ούτως ώστε την ημέρα της εξόδου μας και εμείς να νιώσουμε το πραγματικό Πάσχα, την πραγματική ανάσταση την οποία χαρίζει ο Υιός σου.»

